

No cal que ho llegiu

Després de la polèmica causada per la campanya de foment de la lectura que pretenia engegar l'Ajuntament de Barcelona fa algunes setmanes, en què, des d'una posició arrogant, de clara superioritat moral, es convidava llibreters i bibliotecaris a recomanar llibres per a Donald Trump, «per obrir-li la ment», potser no és del tot forassenyat recordar fins a quin punt són baixos els índexs de lectura en la nostra societat. Aquella campanya, que no hauria servit més que per a fer un massatge a l'ego del papanatisme pretesament progre, va ser retirada per les pressions del sector (escriptors, llibreters, editors...) i tot plegat feia tuf de diners mal gestionats, que calia justificar com a gastats amb un objectiu que difícilment haurien contribuït a aconseguir.

El cas, però, és que, malgrat totes les campanyes, el percentatge de lectors continua sent baix i tothom, fins i tot aquells que no agafen un llibre ni per error, considera que hauria de millorar. No hi ha cap altra activitat que tingui tants defensors i, alhora, tan poca gent que la practiqui. Caldria, potser, que ens plantegéssim, com a societat, si n'hi ha prou amb el mantra del «llegir és bo».

L'hàbit lector no ens fa, necessàriament, millors persones, ni persones més felices, però té efectes innegablement positius. Quins? En primer lloc, serveix per gaudir i per satisfer la necessitat de ficció que tenim els humans. És clar que aquesta funció també la fa la ficció audiovisual (hi ha sèries de televisió que no tenen res a envejar a la majoria de novel·les que es publiquen), els sopars de duro o, fins i tot, els acudits que ens expliquem en les disteses sobretauls del diumenge. Sobretot, però, llegir bons llibres pot servir, més que no pas per a trobar respostes, per a fer-nos preguntes i, d'aquesta manera, mantenir la nostra intel·ligència activa i esmolada. A més, i no pas com a efecte menys important, llegir ens ajuda a dominar el llenguatge. I el llenguatge és l'eina gràcies a la qual els humans tenim la capacitat d'articular i compartir tot allò que barrina el nostre cervell. Construïm el món a través de les paraules. Sense llenguatge, no hi ha intel·ligència. Si llegim, alimentem la nostra capacitat lingüística i, en conseqüència, la nostra capacitat d'entendre i de fer entendre el món.

El que ens ha de preocupar no és tant que hi hagi molta gent que no llegeix, sinó que hi hagi més d'un terç de la població (persones bones i felices) que no sap entendre l'editorial d'un diari. I això sí que és greu, perquè una població que no sap descodificar la informació escrita es deixarà seduir més fàcilment per qualsevol d'aquests gurús mediàtics que, amb quatre eslògans i una mica de carisma, arrosseguen multituds.

